

REFERAT Miljøudvalget 2018-2021 d. 21-11-2018

Mødedato Onsdag d. 21. november 2018 kl. 14:00

Mødested Mødeværelse 3

Mødedeltagere Jørn Lehmann, A (Fravær), Olfert Krog, O, Michael Nielsen, C, Bent Olsen, F, Mads Skau, V, Preben Friis-Hauge, V, Vibeke Sypli Enrum, Ø

Indholdsfortegnelse

Revision af råstofplan 2016.....	3
Forslag til nye jordforureningsundersøgelser og -oprensninger i 2019.....	6
Eventuelt medlemskab af ENCORE.....	9
Orientering om aktuelle sager.....	11
Eventuelt.....	12
Næste møde.....	13

Punkt 1: Revision af råstofplan 2016

18/54085

Resumé

Regionsrådet skal hvert fjerde år gennemgå råstofplanen for at vurdere, om der er behov for justeringer eller revision. Sidste gang det skete var i 2014, hvor det blev besluttet at lave en ny råstofplan, Råstofplan 2016, der blev vedtaget af regionsrådet i marts 2017. Regionsrådet skal nu tage stilling til, om der er behov for revision af Råstofplan 2016. Råstofplan 2016 kan ses på regionens hjemmeside: <https://rsyd.dk/wm214124>

Sagsfremstilling

Det er regionens opgave at fastlægge rammerne for råstofindvindingen. Disse rammer fastlægges i råstofplanen gennem en strategi for forsyningen, retningslinjer og udpegning af områder, hvor råstofindvinding skal foregå nu og i fremtiden. Formålet med råstofplanen er at sikre, at råstofforsyningen i Region Syddanmark understøtter en økonomisk og miljømæssig bæredygtig udvikling, baseret på en balance mellem erhvervsinteresser, samfundets behov for råstoffer og hensynet til natur, landskaber, klima, grundvandsbeskyttelse samt levevilkårene for de mennesker der bor, hvor råstofferne indvindes.

Regionsrådet er gennem råstofloven forpligtet til at gennemgå råstofplanen hvert fjerde år for at vurdere, om der er behov for justeringer eller revision. Dette skal ske på baggrund af en redegørelse, der skal udsendes i offentlig høring. På baggrund af denne redegørelse og de bemærkninger, der er modtaget i høringsperioden og emner der rejses af regionsrådet, beslutter regionsrådet om råstofplanen skal revideres, dvs. om der skal udarbejdes en ny råstofplan eller ej.

Redegørelse for råstofområdet

Miljøudvalget besluttede i juni 2018 at sende en redegørelse for råstofområdet i offentlig høring fra den 21. juni til den 26. september 2018. Høringssvarene blev forelagt på miljøudvalgs mødet den 31. oktober 2018. Efter høringen har administrationen foretaget enkelte opdateringer. Nedenfor er opsummeret de emner, der indgår i redegørelsen, og den opdaterede redegørelse er vedlagt som bilag.

Gennem redegørelsen kan peges på flere grunde til at revidere hele eller dele af råstofplanen.

Fortsat samme strategi for indvinding af råstoffer?

Den nuværende strategi for indvinding af råstoffer har som formål, at regionens fire geografiske delområder, Sønderjylland, Sydvestjylland, Trekantområdet og Fyn, skal være selvforsynende med sand, grus og sten. Resultatet af den indledende undersøgelse af, om der er muligheder for at udlægge flere graveområder på Fyn viser, at der er moderat indikation på, at der kan findes nye arealer til indvinding af sand, grus og sten på Fyn. Samtidig har en transportundersøgelse fra Sønderjylland vist, at de store mængder råstoffer, der indvindes i de sønderjyske kommuner, kun i begrænset omfang anvendes lokalt. Det kan derfor overvejes, om der er behov for at revidere den nuværende forsyningsstruktur med fire selvforsynende delområder.

Vurdering af forsyningshorisonten

Råstofplan 2016 har som målsætning, at forsyningshorisonten skal svare til efterspørgslen i to planperioder (24 år) i hvert af de fire delområder beskrevet ovenfor. Siden sidste beslutning om planrevision er der sket en økonomisk og samfundsmæssig udvikling, der gør, at efterspørgslen efter råstoffer stiger. Samtidig har regionen fået gennemført kortlægninger af sand, grus og sten. Sammen med en ny metode til beregning af råstofressourcerne forventer administrationen, at kortlægningerne kan bidrage til en mere robust vurdering af forsyningshorisonten.

Andre emner som kan tale for en revision af Råstofplan 2016:

- Afgrænsning af udlagte graveområder i Råstofplan 2016 og udlægning af nye graveområder.
- Revurdering af retningslinjer og udpegninger af graveområder for ler.
- Øget fokus på bæredygtig råstofindvinding og verdensmålene.

Samlet set ressourcer nok

Modsat de forhold, der er beskrevet ovenfor, kan det tale mod en revision af den gældende plan, at der er ressourcer nok i regionen som helhed til minimum de kommende 24 år. Samtidig må det formodes, at hvis der ikke udlægges nye graveområder, vil der ske en koncentreret udnyttelse af de eksisterende områder og dermed en hurtigere – og måske bedre – udnyttelse af restressourcerne i gravene.

Høring af redegørelsen

Under den offentlige høring har regionen modtaget 8 høringssvar fra seks kommuner og to private borgere. De indkomne høringssvar kan ses på regionens hjemmeside: <https://rsyd.dk/wm509555>

I seks af de indkomne høringssvar opfordres regionen til at revidere råstofplanen, mens to kommuner blot oplyser, at de ikke har bemærkninger til redegørelsen.

Planprocessen

Hvis regionsrådet beslutter, at der ikke er behov for at revidere råstofplanen, fortsætter Råstofplan 2016 med at være gældende. I givet fald skal regionsrådet om 4 år igen tage stilling til, om planen skal revideres.

Hvis regionsrådet beslutter at revidere råstofplanen, påbegyndes en planproces for høring og vedtagelse af en kommende Råstofplan 2020. Planprocessen er nærmere beskrevet i redegørelsen (bilag).

Før udarbejdelse af et forslag til råstofplan, skal regionsrådet indkalde idéer og forslag ved en offentlig høring. Miljøudvalget har kompetence til at igangsætte denne høring på baggrund af regionsrådets beslutning om revision.

På baggrund af de indkomne bemærkninger, idéer og forslag bliver der udarbejdet et forslag til Råstofplan 2020. Det forventes, at regionsrådet kan tage stilling til en revideret råstofplan inden udgangen af 2020.

Administrativ tilføjelse

På baggrund af Miljøudvalgets drøftelse præciseres vedr. andre emner, som kan tale for en revision af Råstofplan 2016 i første dot:

- Afgrænsning af udlagte graveområder i Råstofplan 2016 og udlægning af nye graveområder ”for klæg samt sand, grus og sten”.

Indstilling

Det indstilles:

At udvalget anbefaler regionsrådet at igangsætte en revision af Råstofplan 2016.

Beslutning i Miljøudvalget den 21-11-2018

Indstillingen anbefales over for regionsrådet.

Jørn Lehmann Petersen deltog ikke i sagens behandling.

Bilag

Råstofplanredegørelse - November 2018

Punkt 2: Forslag til nye jordforureningsundersøgelser og -oprensninger i 2019

18/53966

Resumé

Den årlige arbejdsplan fastsætter hvor i regionen, der skal startes ny videregående indsats. Forslaget for 2019 indeholder den del af regionens indsats, som udvalget skal træffe beslutning om. Der foreslås opstart af 25 nye videregående indsatser. Efter udvalgets behandling af forslaget fremlægges det i offentlig høring i 4 uger, hvorefter arbejdsplanen vil blive forelagt miljøudvalget til endelig beslutning.

Sagsfremstilling

Forslaget til nye videregående forureningsundersøgelser og oprensninger omfatter den del af den videregående indsats, som skal beslattes for 2019. Derudover er en stor del af regionens aktiviteter på jordforureningsområdet i 2019 allerede besluttede, fordi de enten er lovbundne, videreført fra tidligere, akut igangsat eller er fastlagt i tidligere handleplaner.

Forslaget er udarbejdet på grundlag af principperne i Jordforureningsstrategi 2017. I strategien har grundvandet højeste prioritet. Målet er at opnå 'mest godt grundvand for pengene', og regionen er inddelt i fire prioriteringsgrupper ud fra dette rationale. Fokus er også på indeklimaproblemer i boliger, og i særlige tilfælde prioriteres en indsats af hensyn til overfladevand eller for at hindre direkte kontakt med forurenede jord.

Ud fra den nuværende status for grundvandsindsatsen og den aktuelle viden om akutte forureninger foreslås, at regionen starter nye videregående undersøgelser og oprensninger op på 25 lokaliteter. Ved oprensning forstås her en afværgeindsats, som sikrer mod, at forureningen kan udgøre en risiko. Der kan således efterlades en forurening, hvis det er dokumenteret, at den ikke udgør nogen risiko.

Lister med de foreslåede nye undersøgelser og oprensninger ses i bilag 1. Her fremgår desuden prioriteringsgrundlaget samt et kort over lokaliteterne. 2 af lokaliteterne udvælges som følge af forurening med pesticider.

Udover de her foreslåede indsatser, er der 10 videregående indsatser fra arbejdsplanen i 2018, der ikke er igangsat endnu, men som planlægges igangsat i 2019. Udskydelsen er primært forårsaget af den uventede og væsentlige arbejdsbelastning mht forureningen i Grindsted.

Et overblik over de 25 nye videregående indsatser:

Grundvand

- 7 videregående undersøgelser af grundvandsprioriterede forureninger med højmobile stoffer i sårbare grundvandsområder, prioriteringsgruppe 1, i Tommerup, Tønder og Odense Syd. Der er primært tale om lossepladser.
- 4 videregående undersøgelser af akut prioriterede forureninger, der udgør en risiko for betydningsfuldt grundvand.

Grundvand / Indeklima

- 2 videregående undersøgelser af akutprioriterede olieforureninger, der udgør en risiko for indeklimaet i boliger og for betydningsfuldt grundvand.

Grundvand / Kontaktrisiko

- 1 videregående undersøgelse af en akutprioriteret forurening, med risiko for kontakt i haven til en bolig og med risiko for betydningsfuldt grundvand.

Indeklima

- 4 videregående undersøgelser af akut prioriterede forureninger, hvor et højt indhold af flygtige stoffer i jorden kan true indeklimaet i boliger.

Kontakt

- 3 videregående undersøgelser af akut prioriteret forurening, hvor tungmetalforurening udgør en risiko ved kontakt i haven til en bolig.

Kontakt / Overfladevand / Udeluft

- 1 videregående undersøgelse af en akut prioriteret forurening i et rekreativt område. Det skal afklares, om forureningen kan udgøre en risiko i forhold til kontakt, udeluft og overfladevand. Der er specielt usikkerhed om, hvorvidt der kan være en risiko i forbindelse med en dybereliggende forurening med dioxin. Forureningen blev konstateret i 2018.

Oprensning, Indeklima

- 1 oprensning af akut prioriteret forurening, hvor et højt indhold af flygtige stoffer udgør en risiko for indeklimaet i boliger i en etageejendom.

Oprensning, Kontaktrisiko

- 2 afgravninger af tungmetalforureninger på havearealer ved boliger.

Øvrige videregående indsatser

Foruden de ovenfor beskrevne indsatser arbejdes der med en række andre videregående indsatser i 2019:

- Værditabsordningen. Aktuelt er der 40 værditabsager, hvor regionen lægger arbejdskraften, mens staten betaler for undersøgelser og afværge af forureninger.
- Generationsforureninger: Grindsted og Kærgård Plantage.
- Videregående indsatser vil ofte strække sig over flere år. Aktuelt er der 51 igangværende indsatser inklusiv generationsforureninger.

Indstilling

Det indstilles:

At udvalget fremlægger ”Forslag til nye forureningsundersøgelser og oprensninger 2019” i offentlig høring i 4 uger.

Beslutning i Miljøudvalget den 21-11-2018

Indstillingen blev tiltrådt.

Jørn Lehmann Petersen deltog ikke i sagens behandling.

Bilag

Forslag til nye forureningsundersøgelser og oprensninger i 2019 - Høringsversion

Punkt 3: Eventuelt medlemskab af ENCORE

18/54845

Resumé

På mødet i miljøudvalget den 31. oktober 2018 tiltrådte udvalget, at man på mødet den 21. november 2018 ville drøfte et eventuelt medlemskab af ENCORE.

Administrationen indstiller, at punktet udsættes, således at udvalget får en samlet oversigt over de mest relevante medlemskaber i relation til FN's verdensmål, klima, miljø og grøn omstilling, som fremgår af budget 2019 samt den kommende Regionale Udviklingsstrategi.

Sagsfremstilling

På mødet i Miljøudvalget den 31. oktober 2018 vedtog udvalget, at man på mødet den 21. november 2018 ville drøfte et eventuelt medlemskab af ENCORE.

ENCORE giver regionale politikere en platform for samarbejde, udveksling af erfaringer og udvikling af fælles aktiviteter mellem regioner i EU om klima- og miljømæssige emner.

ENCORE afholder, som organisationens primære aktivitet, en konference for de regionale politikere hvert 2. år. Den næste konference afholdes i 2020.

I budgetaftalen for 2019 fremgår det, at Region Syddanmark:

- Skal arbejde for at understøtte FN's verdensmål.

- Skal udarbejde en klimastrategi for Region Syddanmark, hvor temaer som klimaforebyggelse, -tilpasning, cirkulær økonomi, strategisk energiplanlægning samt unge og uddannelse kan indgå.

- Skal udarbejde en ny, ambitiøs udviklingsstrategi, og herunder forberede nye strategiområder bl.a. inden for klimaområdet, mobilitet og sundhed samt arbejde med FN's verdensmål.

Det foreslås, at drøftelserne om medlemskab af ENCORE udsættes til 2019, således at relevante netværk og organisationer i relation til regionsrådets mål og den kommende Regionale Udviklingsstrategi kan afdækkes.

Det kan bl.a. nævnes, at ud over ENCORE, har miljøudvalget drøftet tilslutning til Danmarks Naturfredningsforenings "Klimakommune-ordning", at Region Syddanmark er medlem af klyngeorganisationen CLEAN, at administrationen har modtaget en henvendelse om deltagelse i innovationsnetværket 'Vand i byer', og at flere af regionens kommuner er tilsluttet Covenant of Mayors.

Indstilling

Det indstilles:

At udvalget udsætter drøftelse af eventuelt medlemskab af ENCORE.

Beslutning i Miljøudvalget den 21-11-2018

Udvalget udsatte drøftelsen af eventuelt medlemskab af ENCORE.

Jørn Lehmann Petersen deltog ikke i sagens behandling.

Punkt 4: Orientering om aktuelle sager

18/838

Beslutning i Miljøudvalget den 21-11-2018

Administrationen orienterede om den nye "Naturkanon", hvor Svanninge Bakker og Bjerge, Trelde Næs og Trelde Skov samt Mandø og Vadehavet i Region Syddanmark er udpeget.

Jørn Lehmann Petersen deltog ikke i sagens behandling.

Punkt 5: Eventuelt

18/838

Beslutning i Miljøudvalget den 21-11-2018

Administrationen orienterede om Danske Regioners redegørelse om den fremtidige, landsdækkende råstofforsyningshorisont og det forventede forbrug mv.

Jørn Lehmann Petersen deltog ikke i sagens behandling.

Punkt 6: Næste møde

18/838

Sagsfremstilling

Næste møde er onsdag den 12. december 2018 kl. 14.00 – 16.00 i Regionshuset.

Indstilling

Til orientering.

Beslutning i Miljøudvalget den 21-11-2018

Næste møde er onsdag den 12. december 2018 kl. 14.00 – 16.00 i Regionshuset.

Jørn Lehmann Petersen deltog ikke i sagens behandling.